

Vaqif YUSİFLİ

Düz qırx il öncə “Ulduz” jurnalında Sabirabadda yaşayan iki cavan şairə haqqında bir məqalə dərc etdirmişdim... O şairlərdən birinin adı Nisəbəyim, birinin də Nübar idi. Onların şeirləri məndə gələcəklərinə -sabahlarına inam oyatmışdı. Nisəbəyim bizim poeziyamızda bir kəşf idi desəm, bəlkə də yanlışdır. 2018-ci ilə, yəni vəfatına qədər Yerə, Göyə, Tanrıya, Vaxta, Zamana, Təklüyə, Tənhalığa, Azadlığa, öz taleyinə şeirlər, poemalar həsr etdi, nəsr-də də istedadına güvənib iki roman qələmə aldı. Nübar isə.... illər boyu susdu, yəni mətbuatda görünmədi. Səbəbi-ni bilmədim. O məqalədə nə yazmış-dım Nübar haqqında: “Nübar Sabirabadın hansı bir kəndində tənhə ürəylə baş-başa verib şeir yazır”.

Yaşamaqdan yorulmuşam,
(Yanmağından bəzərmi şəm?),
Yarasa tək kor olmuşam,
Bu dünyaya gəlməmişdən.

...Bu həyata gələn gündən,
Yük çox olub kürəyimdə,
Basdırmışam ürəyimdə
Öz-özümü ölməmişdən.

Nübarın digər şeirlərinə də nəzər yetirirəm: bəxtin korşasmağı, dolan ürəyin az qala partlamaq dərəcəsinə gəlməsi, həmin o ürəyin adicə naqəfil sözdən qırıla biləcəyi, gözlərin gilesini yaşıl marmır kimi tutması... daha nələr... təsəvvür edə ki, 25-30 il əvvəl yazılısaydı, bu misraların müəllifi heç şübhəsiz, pro-niya hədəfinə çevrilərdi, onun “ağlar” misraları sosializm, realizm təbliğçisinin xoşuna gəlməzdi. Ancaq indi başqa zəmandır: millətin, xalqın özü başdan-başa ağlar gündədir və bir fərdin- şairin

misralarının beləcə ağrıya bəllənməsi də heç kimə qərribə gəlmir... Nübar bir şeirində dünyaya müraciətlə deyir: Mən ki, yükün ağırlığını sənənlə bahəm çəkirəm : Amma nə gizlədim, onun şeirlərində dünyanın ağır dərdlərinin yükü hiss olunmur. Sadəcə olaraq, bir həssas qəlbli insanın zamanın bu gərginliyinə tablaşmaması, dərdlərə sinə görə bilmə-məsi duyulur.

Şeirlərinin birində Nübar yazır:
Yaşayırəm sakit, aram
Dünya bilmir yoxam, varam.
Nə getməyi bacarıram,
Nə qalmağa üzüm gəlir.

Yox, Nübar xanım, mən istəməzdim bu məqsədsiz, ancaq öləri ruh düşgünlü-yünü ifadə edən diləyiniz həyatınızın- ,ömrünüzün məramı kimi bəyan edəsi-niz. Ölüm fikrini, ölə bilmək ehtimalını unudun. Mən istəməzdim dərdim, ağrı-nın sonu o müdhiş ölüm gəlməsinə ge-dib çıxsın. Axı, Nübar öz misralarını da unutmamalıdır:

Nələr varmış gör dünyada,
Nə çox imiç sirr dünyada.
İlham adlı bu dünyada
Bir quruca adam hələ.

Deyərim ki, Nübar “quruca ad” de-yil, müasir poeziyamızın təptəzə kiçik cığırılardır, bu cığırılar ola bilsin on il-dən sonra daha da böyüsün, artıq, ma-gistral yola çıxa. Mən buna inanıram!.

Amma Nübar uzun illər o kiçicik cı-ğırılardan irəliyə, geniş cığırılara çıxmaq istəmədi. Sadəcə susdu.

Amma bu ilk sevgilər təzədən do-ğula bilərmə? İlk sevgi unudulmur və ürəyin daimi sakininə çevrilir. Şairlik də elədir. Ürəyində istedad və ilham da-marları varsa, bir müddət susub heç nə yazmasan da... günlərin bir günü - şair kimi ağrıların başlayacaq.

Nübar “Ulduz” jurnalına (iyul-2021) verdiyi özüylə söhbətdə deyir: “Qayıd-şım uzun çəkdi. Deyim ki, tamam şeiri atdım, yox, o mənə itmadı. Nəçə il mən şeirlərimi mahını kimi oxumuşam. 2020-ci ildə isə daha bu sevdaya qarşı gələ bilmədim. Hər şey kimi, şeir də çox də-yişib, içimdə bir əngişə var, əcaba, mə-ni təzədən qəbul edə bilərsinizmi? Dedik-lərim demək istəmədiklərim kimi”.

Və mən başladım qayıdışdan sonra Nübarın “Kredo” və “525-ci qəzetdə” həm də “Ulduz”da dərc edilən şeirlərini oxudum.

Ədəbi Fraqmentlər

Nübarın şairliyinə zərrə qədər toz qonmayıb. İstedad və ilham yerində. Amma bir kəpənək çiçəkdən-çiçəyə qonduğu və hər çiçəkdən bir ətir, bir ra-hiyə duyduğu kimi Nübar da yeni mə-rhələyə qədəm qoyub. Amma kəpənə-yinki bir anlıq olur, Nübarınkı isə otuz il çəkdi. Bu otuz ildə “qismətində şair-lik” var imiç ki... Artıq 90-cı illərin o kədərli çıxıntılarında, könül dərdlərin-dən əsər-ələmət yox...

Hiss olunur ki, Nübar fikrən dəyişib. Hətta 90-cı illərin əvvəllərində yazdığı “ağlaması” şeirlərin mövzusuna qayıdan da... ağlamır, münasibət başqalaşır.

Ağlamaq yaxşı şeydir,
Yaxşı şeydir ağlamaq.
Göz yaşı ilə günahkar olduğunu
Etiraf edib qara günahlarını ağlamaq!
Gəl ölüb getmiş əzizləri xatırlayaq,
Hələ ki, sən sağ, mən sağ,
Qara-qara ağlayaq...

Tövbə edək son anda,

...Nübarın “Kredo”da “Hey gidi dün-ya...” başlığı altında şeirləri dərc edilib və mənəcə, bu ad da təsadüfi seçilməyib - dünyanın fəaniliyi, insanın fərdi dün-ya ilə həsb-halı... bütün bunlar məlum... Amma dünya - bu, kainar - bu, yer - bu, göy - bu, günəş hər gün bütün olmuşlar-la və olacaqlarla sənənin içindədir... Qəh-rəmanlar - şəhidlər bizim içimizdə oldu-ğu kimi...

Bir ana quzusu, ata oğludu,
Şəhidin yerində bitən - oğludur!
Alnında yazısı, Vətən oğludur,
Qəhrəmanlar bizim içimizdədir!

Bəzisinin özü, üzü yadımda,
Bəzisinin söhbəti, sözü yadımda,
Nadirdir, nicatdır, Fərhad adında
Qəhrəmanlar bizim içimizdədir.

Nübarın şeirlərində düşüncə arealı genişdi “Bir gün qəbristanı ziyarət et-dim” və burada - bu ziyarətdə nələr gö-rür? “Sanki toy yeridir, gül-çiçəkli, qo-humlar, tanışlar, dostlar toplaşib...” Və sonra: Ərəbcə “danışır” müsəlman ruh-lar - molla bəxşisini alır, “tərcümə” edir, savab bizə, dua o güngörməzə “zi-yarət”in bu şəkildə müşahidəsi (əvvə-linci iki bənddə) “hey gidi dünya” - dü-şüncəsində pilləvari keçid ironiyadan dramatik ciddiliyə adlayır:

Ölülər şəhəri deyib keçmə sən,
Qəbrin də ölüsü, dirisi vardı.
Baxma başdaşına, hər qəbrin ömrü
Sevən sonuncunun ömrü qədərdir!

“Hey gidi dünya” - əsrin kaosu, ger-çəkliyimizin min fəsadı, pisliliyin, şerin, pandemiyanın əsarəti çoxmu çəkəcək, - deyirik. Niyə bütün yollar ayrılığadoğru, niyə bütün sevgililər “niyələr” tuş gəlir? Olla -Olmamasının fərqi yoxdusa, artıq suallar da bezdirir bizi. Nəyinsə yaxşı, nəyinsə pis olduğunu dərk etməyə çalışırıq.

Qayğılardan olmur daha yaşamaq,
Ötən ildən gələn ilə daşınmaq,
Yaxşı etmir bizi, yaxşı düşünmək,
Kəməşirin çay saxta baldan yaxşıdır.

Qır qaynayır, atın bizi hazırıq,
Gəl ay Dədə, iynəylə gor qazırıq,
Sol dərd çəkir, sağımızla yazırıq,
Sağ əlimiz guya soldan yaxşıdı?

Nübarın düşüncələri rəşional ab-ha-vaya köklənib, amma təbii ki, şeirdə ra-sionallıq emosionalılıqla birləşməlidir yoxsa şeir təkəcə ağılın diqtəsinə çevrilər. Yaxşı ki, Nübar bu vəhtətdən kənara çıxmır. Onun çox şeirlərindən ürəklə danışa bilərəm xüsusilə, “mənim uşaqlı-ğımdan”.

Bəli, Nübar şeirə qayıtdı, daha doğ-rusu, şeir ona qayıtdı. Arzum: Nübar şairlik cığırını önəmli bir Yola çevirsin. Çünki müasir poeziyada seçilmək və se-vilmək şanslarına malikdir.

P.S. Bu yaxınlarda Nübar Eldarqı-zının “Letargiya yuxusu” adlı ikinci şeirlər kitabı çapdan çıxıb.

Qayıdış uğurlu oldu!